

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto gld. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—

Za pol leta, četrlet in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se oprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvc., večerne številke po 4 nvc.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvc., izven Trsta po 1 nvc., več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvc.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstni v petiti. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domnehi oglašiti itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase sprejema upravištvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvo, odpravištvo in sprejemanje inseratov v ulici Molto piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 6. Tiskovni odsek se je bavil z odpravo pravnih kolportaže in s predlogo glede preosnove tiskovnega zakona. Vladni zastopnik je izjavil, da se vlada baš sedaj bavi z ureditvijo kolportaže ter da bode v doglednem času zamogla predložiti zbornici dotični zakon. Poslanec Russ je predlagal, da je nadaljne razprave odložiti, dokler ne sprejme gosposka zbornica zakona o odpravi časniškega kolka.

Dunaj 6. (Zbornica poslancev.) Po sprejemu več interpelacij je govoril Pfügl o ureditvi rek na gorenjem Avstrijskem. Proračunski odsek ima v 5 dneh poročati o začasnem proračunu. Generalnima govornikoma sta izvoljena: Schwarz proti, dr. Gross za. Vladna predloga o začasnem proračunu je odkazana proračunskemu odseku.

Potem so začeli govoriti o Strobachovem predlogu glede pristojbinskih olajšav o konverzijah dolgov. Zakon o računanju pristojbin je sprejet v vseh treh čitanjih.

Predlog Hočice o potrebi dokaza usposobljenosti pri krčmarski obrti je bil odklonjen. Zbornica je prešla na 3. čitanje zakona o predkazu. Prih. seja bo jutri.

Budimpešta 6. (Zbornica poslancev.) Zbornica je nadaljevala posvetovanje o kvotnem zakonu. Proti predlogu je govoril Komjathy ter predlagal, da se zakon vrne finančnemu odseku, da isti ponovno napravi račune na podlagi podatkov, katere je navel govornik. Preložili so debato na jutri. Ministerski predsednik je odgovarjal na interpelacijo posl. Barthe glede predkaznega zakona, češ, da je prepričan, da stopi ta zakon z novim letom 1900 v veljavo.

Pariz 6. Državno sodišče je danes zaslišalo nekaj policijskih agentov. Ravnatelj policije je izpovedal o obleganju »trdajave« v ulici Chabrol. Obtoženci so ponovno prosvedovali proti njegovim izpovedbam.

P O D L I S T E K

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

Pomilovalno so me pogledovali prijatelji ter navajali govorečo na minljivost vsega posvetnega.

»Za Boga, kaj ti je?« so vsklikali unisono in izrekli zelo diskretno-nediskretno svoje želje, kaj da naj vsakemu napišem v svoji poslednji volji.

Zdelo se mi je, da sem o takih prilikah hotel zarudeti, same jeze seveda, ker tako govoričenje res ne zveni baš prijetno ušesu, ki so last tri-desetletnega moža.

Toliko sem uvidel, da za moje življenje, za moje zdravje ne bi dal nihče več piškavega oreha, — da sem torej zdrel za potovanje v krtovo deželo.

Ko bi le moji prijatelji — brez ozira na spol — vedeli, kaj me je spravilo tako blizo večnosti.

Na moji pisni mizici je ležal neposredni vzrok — kaj je še ležalo drugega, ne zanima čitateljev in tudi nič ne briga.

Bil je ta vzrok že precej defekten, dokaz mnoge rabe — bil je mehkovozana knjiga, z ime-

Madrid 6. Opozicijski Cortes so sklenili, da glasujejo za proračun še pred koncem tega leta, a glede ostalih finanjskih predlog da nastopijo pot obstrukcije.

Haag 6. Druga komora je odklonila resolucijo, glasom katere bi minister za vnanje stvari za časa mirovne konferencije ne bil storil vsega, kar je bilo možno storiti v prid južnoafriške republike. Vlada je izjavila mej debato, da bi sprejetje te resolucije pomenilo nezaupnico.

Vojna v južni Afriki.

London 6. »Reuter« javlja iz Pretorije dne 2. t. m.: Joubert je prišel danes v Volksrust. On je bolehen. Za njegove odsotnosti je prevzel vrhovno povelje Burgher.

London 6. »Reuter« javlja iz Capetowna: Portugalei so popolnoma užugali Mataka, glavarja Jaosov. Glavarja Zirasi in Makajuna sta se podvrgla Portugalem ter jim ponudila pomoč proti Mataku.

Pismo.

V Berlinu, 1. decembra 1899.

S trebihom za kruhom! Dragi mi gospod urednik, saj poznate tudi Vi ta neizprosni ukaz borbe življenja!

Borba za ekzistenco me je torej vrgla semkaj ob reko Sprevo, v ponosno, bleščajo, krasno prestolnico velike Nemčije. Ne bom Vam opisoval danes tukajšnjega velikomestnega življenja, berlinskih ulic, blestečih se v morju električne razsvetljave, ampak povedati sem Vam hotel le, da tudi tu, v središču velike germanske ideje, tu, kjer snujejo velike načrte za bodoče svetovno gospodarstvo germanskega plemena, za gradnjo velikega mostu od Severnega do Adrijanskega morja: da tudi tu živi mnogo Slovanov! Nikoli nisem občutil tako živo resničnosti one doneče pesni, ki smo jo toli navdušeno prepevali že v mladostnih letih: Slovan povsod brate ima! Najvoč je tu Poljakov, Čehov

in Rusov, Hrvatov je malo, a Slovence nisem mogel iztakniti nobenega do sedaj. Pač pa sem nekje videl pristen, pravičen slovenski napis »Kačer«.

Poleg več ruskih in poljskih društev obstoji tudi »Češko-slovenski spolek«. Ta slovenska društva izdajajo tudi svoja glasila. Tako izhajajo med drugimi eden češki in eden poljski mesečnik ter celo poljski tednik. O delovanju in vseh teh društev Vam sporočim prihodnjič kaj obširneje.

Za danes nekaj družega zanimivega. Pred kratkim je izšla tu knjiga: »Die panslavistische Agitation und die südslavische Bewegung in Österreich-Ungarn«. (Panslavistiška agitacija in jugoslovansko gibanje v Avstro-Ogerski.) Brošura je precej obširna in zanimiva za poznavalec dandanašnjega gibanja v Evropi, v kolikor je isto pospeševano od velike sile narodnostne ideje. Evo Vam nekoliko vsebine. Jugoslovanstvo se je jelo gibati početkom tega stoletja, ko so hrvatski in srbski sanjači sprožili misel, jedni o zasnutju hrvatskega, drugi o zasnutju srbskega kraljestva, prvi pod okriljem Avstrije, drugi pod zaščito Rusije. Spor med Hrvati in Srbi, spor mej plemenoma torej, ki govorita jeden in isti jezik, a sta ločena po veroizpovedanju, je oviral dosedaj napredek jugoslovanskega gibanja. Od takrat so Srbi postali zagriženi sovražniki Avstrije in strastni agitatorji za panslavistične ideje, katere pospešuje Rusija s tem, da pošilja svoje plačane agente med avstrijske Slovence. Srbi so razširili svoje agitacije tudi med Mladočehe in radikalno slovenstvo, kjer so našli plodna tla. Hrvati (s Poljaki vred) pa so ostali iskreni katoličani, zvesti Avstriji in — prijatelji Nemcem (!) ter so se odločno uprli nepošteni agitaciji kupljenih Srbov!! Vsa propaganda za pravoslavno vero — piše avktor brošure, neki Bresnitz, dalje — ni nič družega, nego nesramna agitacija rusofilstva itd. itd.

Ne pričakujte, da bi reagiral na tako kolo-

dobival več blodbe na svoj obraz ter mej prijatelji vzbujal upe na svojo — zapuščino.

Začel sem uvidevati, da za pošten potopis še nisem dovolj potoval — in kar je bilo vsaj poluvrednostnih poti, n. pr. iz Ljubljane v Šiško, pokradli so mi že drugi potopisi.

Postal sem melanholičen, skarje so se bližale vedno bolj niti mojega življenja — pripravljen sem bil na počasno umiranje, kar mi je napočil trenutek rešitve.

Baš sem preračunaval, koliko sv. maš naj bi čitali po meni — o tem sem se nervozno igral z verižico svoje ure, katero sem namerjal zapustiti svojemu najljubšemu prijatelju Vekoslavnu — ko je prilomastil v sobo principijelno vsikdar natrkani pismonoša, se prigugal do mene ter mi izročil — razglednico.

Razglednice so ubožno spričevalo za zaključek devetnajstega stoletja; ker ljudem zmanjkuje misli, pa polnijo pisni papir z slikami svojega mesta — svoje vasee.

Sicer pa nikakor ne silim ljubkih čitateljev, da bi se morali sprijazniti s tem mojim nazorom, saj se že maje, odkar sem dobil ono razglednico. Slika je predstavljala vas Loče na Štirskem,

boeijo — fantazije, ali pa perfidije, ali — nevednosti polnega nemškega mazača! Če se hoče kdo malec posmejati, pa naj si naroči to knjigo!

Zadajo nedeljo sem po naključju zašel v neko protestantsko molilnico. Neka ženica me je uljudno povabila v klop. Presl vratni pa so razdajali neki list z napisom: »Die evangelische Bewegung in Österreich (Die Diaspora in Böhmen)«, izdalo znano agitacijsko in pangermansko društvo Gustav-Adolf-Verein. Tudi jaz sem segnil po tem listu.

Ko sem prečital glavne točke, sem vendar nje vsebino primerjal z gori omenjeno knjigo »Die panslavistische Agitation...« in prišel sem do prepričanja, da z veliko večjo pravico govorimo mi o velenemski agitaciji v Avstriji. Znano je, kako so Nemei v sedanjih narodnih borbah izdali parolo: Proč od Rima! In s kakim veseljem je vse tukajšnje protestanstvo pozdravljalo to parolo! To more umeti le oni, kdor pozna delovanje popred omenjenega društva, ki z verskim delovanjem spaja veliko političsko in narodno agitacijo. V gori omenjenem listu se sicer piše dela, kakor da bi že vedel in se bal, da se bo delovanje društva sumničilo, in povdarja istotako hinavski, da društvo se ne sme mešati v narodne boje, ki so »morda« v zvezi s prestopanjem avstrijskih Nemecev k protestantizmu.

No, koga hočejo varati voditelji delovanja Gustav-Adolf-Vereina? Komu hočejo dopovedati, da tisto »versko« gibanje, ki sta je Schönerer in Wolf vzbudila mej avstrijskimi Nemei, ne izvira iz narodnih in političskih nagibov?! Komu hočejo dopovedati, da Schönererja in Wolfa vodi resnično versko prepričanje? Bitstvo protestantizma je bitstvo velikonemške ideje, propaganda za protestantizem je v službi resničnega, ne namišljenega pangermanizma, one nemške nebrzdljivosti, ki je označena z reko »Drang nach Osten« in ki zadobiva konkretne oblike v konceptu one velike nemške politike — bodočnosti, ki hoče graditi nemški most do Adrije! To naj bi pomislili v prvi vrsti oni Slovani, ki še ne umejo ciljev, za katere Nemčija dela v — trozvezi, in ki v trozvezi še vedno vidijo neko neizogibno potrebo evropskega miru, mesto da bi videli v njej, kar je v resnici v njej: vir bodoči nevarnosti vsemu avstrijskemu slovanstvu!

Ako torej avktor brošure »Die panslavistische Agitation...« Čehom in Slovenceem podtika panslavizem in namene panslavizma, voljo za odtrganje od Rima, si moramo že misliti, da se je ravnal po reku: reci mu, da ti ne poreče, da bi s tem pozornost obrnil od ciljev, za katerimi sledi parola Nemecev za — »Los von Rom«!

Slovani, spoznavajmo se!

To zlato geslo si moramo zapisati v dno srea, ako hočemo biti vredni sinu majke Slave. In vendar, koliko smo grešili prav v tem pogledu v minulosti! Odkar so naši pradedje zapustili neizmerne ruske stepe in košate gozde med Volgo in

majhen kraj s kratkim cerkvenim zvonikom ob konjiški železnici.

Pod sliko je bilo pisano:

Dragi Gromozenski!

Že tri dni tičim v tem divnem kraju, pa še ne mislim na odhod. Včeraj sem bil v Zajčkem samostanu, danes pridem zopet — čez par dni nas pa pojde večna družba.

Zajčki samstan, dragi moj, je dragocen biser naše zemlje — pridi, poglej in mi pritrdiš!

Tvoj Vekoslav Godina.

»Pojdem, pojdem! To bo potopis... samo..., samo... da ga le Vekoslav ne napiše... Kaj še! Saj ni še nikdar nič pisal... pa... pa... vendar, njegov dopis mi je sumljiv... dragocen biser, pravi, to je poetično povedano... ne, ne... tak hinavec ni moj Vekoslav, potopis bo moj«.

Koj drugega dne sem odpotoval. Ker sem pa jako, jako dobra duša, začujem z svojem opisovanjem za Poličanami ob južni železnici — kos poti do te postaje, ki je sicer jako zanimiv, pa prepuščem drugim potopiscem.

(Pride še.)

Dajeprom, bila je, takorekši, pretrgana vez med Jugo- in Severoslovani. Mi, ki smo najmanjša in najšibkejša vejica na mogočem slovanskem deblu, smo se malo brigali za življenje in razmere bratov svojih na daljnem Vztoku. Bili smo namreč tako najivni, da smo se bali vragov Slovanstva in jim verjeli, njim, ki so izašli strašilo »panslavizma«, da je vsakdo izdajalec svojega roda in svoje države, kdor simpatizuje z drugimi Slovani, osobito z Rusi. Da, beseda »Rus« je pomenjala tudi Slovenceem nekaj strašnega. No, v teku časa je ta strah polegel nekoliko, Slovenci smo se začeli polagoma seznanjati z ruskim slovstvom, in sedaj so nam vsaj nekoliko znane »barbarske« razmere v mogočni Rusiji.

Kar pa človeka najbolj navdušuje, bodri in povzdiguje: kjer se spoznava duh vsacega naroda, to nam je bilo dosedaj skoro popolnoma neznan — in to je — rusko petje. In kje se veselje in žalost, ljubav, up in obup izražajo na lepši način, nego v narodnih pesnih! Dajte nam torej pesni! — Glejte, vse imate že pred seboj! Vesele in žalostne pesni prepevata mužik na vozu po neizmernih stepah, ribič po deroči Volgi, dekcle in mladenič si prisegata večno ljubav in zvestobo v milodonečih popevkah: vse to imate pred seboj! Prepevajte take pesni, in v duhu se vam bodo porajali prizori, kakor da stojite tudi vi ob grmečih valovih matuške Volge. Na jedni strani se razprostirajo širni gozdi in skrivajo marsikak sladak spomin iz prejšnjega tisočletja. Nekako tajnostno šumijo reke valovi, kakor da bi nas hoteli vprašati skrivnostno: »Je-li narod ob Adriji res že pozabil na brate svoje?« ...

Gledé na to, da Slovenci tako malo poznamo rusko petje, in z iskreno željo, da bi zvoki teh narodnih pesni, ki se razlegajo po širnih planjavah severnega carstva, ki spremljajo naš bratski stotilijonski rod od zibelke do groba, odmevali tudi ob bregovih slovenskih rek, Drave, Save in Soče, da bi se, takorekši, udomačile v nas take pesni, je pisec teh vrstic prevel precejšnje število najboljših narodnih in nekaj krasnih umetnih pesnij, katere hoče v družbi z gospodom Vogričem v kratkem času izdati v slovenskem prevodu z glaskami (notami). Prva vrsta pod glaskami bo slovenska, druga pa ruski tekst, pisan v latinici namenoma, da se petje razširi in da bo odmevalo tudi v ruskem jeziku.

Partitura bo obsegala 40 stranij v veliki osmerki in bo stala 1 gld. 50 nč. Ker pa nisva gotova, da-li nam se stroški izplačajo, ker ne veva, koliko iztisov bi razprodala, prosiva uljudno vse one, ki žele kupiti partiture, naj nama to naznajo v kratkem času, da bova znala, koliko število jih morava tiskati. Dopisi naj se pošiljajo ali Slavoljubu v kavarno Commercio, ali Hrab. Vogriču, ulica Cologna it. 2. I. n.

(Drugi slovenski časopisi so naprošeni najuljudneje, da ponatisnejo vsebino tega članka.)

DOPISI

Iz Št. Petra na Krasu. (Izv. dopis.) V nedeljo, dne 3. t. m. je zborovala tukajšnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda »Pivka« v prostorih g. I. Korošca. Udeležencev je bilo kakih trideset in sicer iz Zagorja, Postojne in Knežaka. Domačinov je bilo čisto malo; seveda, osebne razprtije tudi tu ne morejo nehati. Tužna nam majka! Tujei preže od vseh strani na našo mladino, a tu divja bratska nesloga. Le tako naprej, ako vam je zadremala narodna zavest!

Predsednik, gospod Korošec, je otvoril zborovanje, ter je naznanil, da se je bivši blagajnik gospod Bučar oprostil in da ga ne bo na zborovanje.

Tajnik gospod Stroj je poročal o delovanju podružnice. — Podružnica je dvakrat pokroviteljica, šteje 16 ustanovnikov in 58 letnikov. Med letom so bile štiri odborove seje ter se je rešilo 8 pismenih stvari. Skušalo se je pridobiti kolikor mogoče veliko dohodkov in sicer z nabiranjem udnine, raznih darov, prirejenjem veselice itd. Predsednik se je spominjal pokojnega Andreja Lavrenčiča iz Št. Petra. Kjer in kolikor se je zadnjih deset let delalo tu na Pivki za narodno stvar, ja bil pokojni Lavrenčič gotovo povesod poleg. Naši podružnici je bil večleten marljiv tajnik ter ves čas zvest ud. Njemu v spomin in v znak hvalež-

nosti in sožalja so se udeleženci dvignili z svojih sedežev.

Mesto odsotnega blagajnika je prečital tajnik račun podružnice za minolo leto. Skupnih dohodkov je bilo 306 gld. 56 nvč., raznih stroškov 54 gld. 87 1/2 nvč., a glavni družbi v Ljubljano se je odposlalo 251 gld. 86 1/2 nvč.

Pregledovalci računov, gg. Fetič-Frankheim iz Postojne, Horvat iz Zagorja in Borštnik iz Knežaka so pregledali račune ter našli vse v redu. Potem se je vršila volitev odbora in je bil zopet izvoljen stari odbor, le namesto blagajnika je bil izvoljen gospod Ferdo Špilar, trgovec v Št. Petru ter temu namestnik gospod K. Javoršček, nadučitelj v Košani.

S tem je bil rešen vsposed. Na poziv predsednika, da-li želi kedó besede, se je prvi oglasil gospod Ludvik Špilar ter je opazil povsem umestno, da danes zboruje tu možka in ženska podružnica v Št. Petru, a kje so Št. Peterske dame? Ni jih! Nobene ni! Cenjenim damam iz Postojne in Zagorja pa ni bila pot v Št. Peter predolga! Vsa čast jim! Ne samo z jezikom, tudi z dejanjem je treba pokazati narodnjaštvo, posebno v sedanjih, za nas Slovence tako britkih časih.

Drugi govornik, gospod kurat Zupan, je obžaloval tudi prepričlo udeležbo domačinov, pohvalil navzoče tujece ter je v daljšem govoru pozivljaval vse, naj zložno delamo za narod svoj!

Ker se nikdo ni več oglasil za besedo, je predsednik sklenil zborovanje.

Tebi pa, novi odbor, kličemo: Deluj le neumorno naprej! Tvoja pot bo res trnjeva, a ne glej ne na desno, ne na levo. Ne slušaj, kaj se govori med nasprotniki! Tvoje delovanje bodi nad strankami: v temu smislu deluj!

Politični pregled.

TRST, 7. decembra 1899.

K položaju. Tržaški »Piccolo« ima nekaj važnih vesti z Dunaja. Seveda treba našim čitateljem, da čitajo s primerno previdnostjo in cum grano salis. Modre previdnosti in skrajne rezerve treba že zato, ker »Piccolo« je že poznano trobilo dunajske »Neue Freie Presse«, to je onega lista, ki ume na neverojetno zvižčan način črtati položaj od dneva do dneva, kakor baš ugaja židovski plutokraciji, ki se zbira okolo »Neue Freie Presse«.

»Piccolo« poroča torej z Dunaja, da se dozdeva, kakor bi Čehi hoteli nekoliko spremeniti svojo taktiko. Zdi se — pravi poročilo tržaškega lista —, da je eksekutivni odbor desnice izumil novo taktiko, da čim prej doseže padee grofa Claryja in da spravi nemške stranke v zadrego. Ne le da obstrukcija Čehov vsprejme mileje oblike, ampak poneha popolnoma. Na ta način da hoče desnica povsprejeti razpravo o zakonskih načrtih o kvoti in o konečnem razdeljenju užitninskih davkov mej Avstrijo in Ogersko, ter računata, da ti načrti ne bodo vsprejeti. To bi bil hud poraz za vladno in ista ne bi mogla več ostati na svojem mestu.

Spremembo taktike da je bilo opaziti že v večerajšnji seji zbornice poslancev mej govorom posl. Hořice. Ta je imel očeviden namen, da bo držal dolg obstrukcionistiški govor, ali mej govorom sta prišla k njemu poslanca Engel in Bilinski in sta mu prijavila novi načrt večine, prošega, naj skrajša svoj govor, kar je Hořice tudi storil. Desnica, z Čehi vred, noče prepričati prvega čitanja zakona o razdeljenju užitninskih davkov. Stranke večine vedo, da ta zakon ne dobi potrebne večine, ako ne glasujejo vse stranke zanj, a vedo hkrati, da nemški socijonaleci in krščanski socijalisti ne bodo mogli glasovati zanj.

Tako se glasi to zanimivo sporočilo »Piccola«; koliko je resnice na tem, morajo pokazati že prihodnje ure. Pokazati se mora, da-li ni tu dunajska prijateljica tržaškega »Piccola« udarila po grmu le zato, da vidi, da-li ni v grmu skrit kakov zajec. Oh, ta »Neue Freie Presse«. Ona se v jednomer suče v višinah vrtoglave hinavščine. Nedavno, ko je češko plemstvo dolžila upora proti kroni, propovedujé, kako treba najprej skrbeti za potrebe države, smo jo občudovali in smo menili, da više ni možno v hinavščini; danes pa strmimo, kajti zlezla je še više, ko jo vidimo, kako vsa

objokana caplja med užaljenimi avstrijskimi narodi v žalostnem sprevedu za — pravno akcijo! In na smrti pravne akcije so — to se umeje — Čehi krivi. Ali tudi vse druge stranke na desni da so krive, ker so mnogo govorile za spravo, a malo storile zanjo! Vsled tega so Nemci, ki so kar navdušeni za spravo, zgubili vero v dobro voljo na nasprotni strani!!

To je res že višek hinavstva in človek kar strmi in ne ve, kaj bi rekel. Tako govori danes, ko se treba hliniti, prav tista «Neue Freie Presse», ki se je še pred dvema dnevoma ljuto zagnala v nemško katoliško ljudsko stranko in jej naravnost očitala izdajstvo na nemške stvari, ker je voditelj rečene stranke, dr. Fuchs, stavil v spravi konferenci predlog, poln obzirnosti do nemških strank, ali vendar tak, da se je nadejal, da mu pritrde tudi Čehi, torej predlog, ki naj bi vsaj ugledil pot do — sprave!! Pred par dnevi je bil predsednik Fuchs nemški izdajca, ker je hotel povspešiti spravo, danes pa, ko je sprava preminola, tuli in joče ista «Neue Freie Presse» mej — pogrebei in govori pretresljiv nagrobni govor. Res, težko mora biti Čehom, da se morajo pogajati s takim hinavstvom!

Naša vnanja politika in dogodki v Srbiji. Grof Goluchowski je v odseku avstrijske delegacije povdarjal nenavadno odločno, da ne more ničesar storiti za pomiloščenje nedolžno preganjanih radikaleev, ker mi nimamo pravice utikati se v notranje razmere Srbije, kakor ne bi dopustili, da bi Srbija posezala v naše notranje razmere. Istotako odločno je izjavil, da je vprašanje, da-li Milan ostane ali ne ostane v Srbiji, zgolj vprašanje srbske dinastije, na katero mi ne moremo vplivati.

Mi smo že povdarjali, da temu stališču gospoda ministra ne bi oporekali — ker je korektno in odgovarja mejnarodnim običajem — ako bi ne bilo nekaj drugega vmes: avstrijski vnanji politiki se očita namreč — in to je na veliko škodo monarhiji —, da se ona v resnici utika v notranje razmere Srbije ali, kakor podpirateljica sedanjega sistema in zaščitnica Milanova. Temu očitanju treba z dejanji izpodbiti podlago.

Nadalje pa je pomisliti, da dogodki v Srbiji niso srbsko-lokalnega pomena, marveč da lahko zapalijo velik zubelj, ki bo posezal preko srbskih mej, in še posebej treba računati z dejstvom, da se Srbija ušči telesa naše monarhije! Ta pomislek je toli tehten, da smatramo kakor gotovo, da bo grof Goluchowski, ali kdor-koli bo vodil vnanjo politiko Avstrijsko-Ogerske, prisiljen zapustiti stališče, označeno po grofu Goluchovskem ter poseči vmes, ako ne bo v Srbiji skoro konec stanju, o katerem govoré, da se opira na avstro-ogerske vplive.

Izjava grofa Goluchovskega o razmerah v Srbiji se nam ne zdi preveč iskrena. «Information» opaža prav dobro: «Mož, ki je z obrazom pošternjaka izjavil, da se ne utikuje v notranje stvari Srbije, da-si dobro ve, da so te «notranje stvari» evropski škandal, ta mož se je, žal, le prepogosto utikal v notranje stvari Avstrije, in je situacijo srečno tako zmedel, da ni nikjer videti izhoda!» — Mi pa bi le še ponovili svoj izrek, da izjava Goluchovskega glede dogodkov v Srbiji ne soglašata nikakor z čutstvom vsem civilizovane Evrope.

Vojna v južni Afriki. Vse te dni je ni bilo ni jedne važnejše vesti z bojišča. Sedaj pa tudi v Londonu ne morejo drugače, nego da priznavajo indirektno, da so angleški posadki v Ladysmithu dnevi šteti.

Iz poročil posnemamo: Bombardiranje mesta nadaljuje z uprav grozno preciznostjo. Vsaki dan pada nešteto granat v mesto. Boere so pogodili najšibkeje točke mesta. Efekti topov so razdevalni. Tako glase poročila od predminele srede. Poročilo od 2. t. m. pa se glasi: Boere so pričeli z strahovito kanonado. Jeden kanon velikega kalibra nadvladuje vse mesto. Dne 2. t. m. je postalo streljanje še intenzivnejše. Nekateri strelji se bili nenavadno precizni. V mestu je veliko razburjenje.

Po takem verujemo brzogovorki, ki pravi, da se v Londonu boje, da se Ladysmith ne bo mogel vzdržati, dokler pride Buller na pomoč. Kaka konfuzija pa mora vladati v vojnem uradu v Londonu, je razvidno iz tega, da pravijo hkratu, da vesti o zmagah generala Methuena pri Kimberleyu so moralno jako povzdignile garnizijo v Ladysmithu.

Ne le to, da »zmage« Methuena niso bile drugega nego poštene batine, ki so jih dobivali Angličani — o čemer pričajo nenavadno visoke številke njih izgub —, ampak je zatiranje o dobri volji garnizije v Ladysmithu v krčočem nasprotju z vsem gori rečenim.

Domače vesti.

Imenovanja na sodiščih. Cesar je svetovalecu višega deželnega sodišča v Trstu, Ludoviku Tomasichu, o priliki zaprošenega prestavljenja v trajni pokoj, podelil pristojbine prosto naslov in značaj dvornega svetovaleca ter imenoval deželnega višega sodišča svetovaleca, gosp. dra. Evgenija pl. Pflüglina v Trstu podpredsednikom ad personam na tuk, deželnem višem sodišču.

»Avita coltura« na e. kr. tržaški pošti. Pišejo nam: Sinoči malo pred 6. uro je prišel uslužbenec neke tukajšnje slovenske pisarne na e. kr. glavno pošto, da bi s pošto nakaznico oddal neko svoto denarja. Prišel je v tistem kritičnem času, ko se ne vé prav, ali je še uradna ura za sprejemanje denarja ali ni več. Resnici na ljubo moramo konstatirati to. Povsem umljivo se nam zdi torej, da se je dotični uradnik, ko je zagledal prihajajočega novega nadležneža, skril za skrivnostni zeleni zastor, oziroma potegnil istega čez okno.

To bi bilo našemu znanecu zadostno znamenje, da je prišel prepozno. Odšel bi bil, pa mirna Bosna! Ali na opombo nekega višega uradnika, ki je bil v bližini na hodniku in ki je videl ves prizor, da mu morda vendar odpro, je deček poskusil srečo ter čakal, da se mu izpolni nada.

Odrplo se mu je, to je res, in gospod e. k. uradnik je premotril nakaznico z sokolskim pogledom; a ko je videl ime oddajalca, je napel druge strune.

»Mostro di un macaco, ... vengo foro, ti do un sciafo«.

Tako prepričevalno je dotični gospod dokazoval, da je sin »avite colture«. Našega menenja o njegovi kvaliteti ne more spremeniti niti dejstvo, da je na zadnje vsled posredovanja že omenjenega višega uradnika, vendar-le sprejel nakaznico in denar.

Naglašamo še enkrat, da bi gospodu e. kr. uradniku, ako je smatral, da je naš deček prišel prepozno, prav nič ne zamerili, če bi bil ostal miren in tih za svojim skrivnostnim zastorom; tudi ne, če bi ga jednostavno opozoril, da je prišel prepozno. Ali to moramo obsojati: da mu je ponujal zausnico, da mu je nadejal ime, katero je sicer priljubljeno v občevanju tržaške mularije, a se v olikani družbi ne rabi, da je sprejel nakaznico ter je, ko je videl, kdoga nadleguje o tako pozni uri, zopet vrnil isto, in jo potem, ko je bil izlil svoj žolč nad povsem nedolžnim dečkom, sprejel zopet! Tako postopanje nam kaže, da sta v duši tega e. kr. uradnika bila hud boj animoznost do slovenskih strank in malo razviti čut navadne človeške uljudnosti!

Že zopet snujejo nekaj! Od zaupne strani smo izvedeli, da naši ljubi duhovski reformatorji italijanske narodnosti — ki se, kakor znano (ne res, gospod Zanetti?!), nikdar ne vtikajo v politiko — zopet nekaj snujejo zoper — svojega škofa!! Ti dragi reformatorji se sicer — vsaj gospod Zanetti je tako zatrdil in celo v visoki zbornici na Dunaju — nikdar ne utikajo v politične in narodne prepire, če prav jim njih lastni škof nič kaj prav ne ugaja jedino zato, ker je — Slovan, in posebej še zato, ker škof, radi nesrečnega rojstva svojega, ne ugaja tudi tržaškim framasonom in ni »persona grata« v — uredniškem »Piccolo«-vem, kjer se vihajo tisti drzni nosovi izvoljenega ljudstva, ki kaj radi silijo v katoliške cerkve. Saj od tod prihaja menda, da so taki dobri prijatelji, tisti mladi duhovski reformatorji namreč, in pa tisti dehteči dolgi nosovi. To prijateljstvo pa nima seveda nič opraviti — gospod Zanetti iz Furlanije mora že vedeti to — ni z narodnostnimi boji ni s politiko. To je menda le platonična ljubezen brez — posledic...

Ali šalo na stran! Čujemo, da je mlade reformatorje in informatorje »Piccolo«-vega uredništva jelo silno skrbeti in jeziti, ker se vedno ni-

majo nikakega odgovora iz Rima na njih svojedobno pritožbo proti lastnemu škofu. Radi te negotovosti so v zadregi. In da bi povspešili stvar, da snujejo zopet nekaj... ali v zadregi so, ker ne vedo prav, od katere strani naj bi se lotili stvari...

O ne, ti mladi duhovski reformatorji se ne pečajo ni s politiko ni z narodnostnimi prepiri, čeprav kujejo pritožbe in snujejo naklepe proti lastnemu škofu, ki je slučajno — Slovan in je vrhu vsega še tako trdovraten, da ni javno zatajil svojega rojstva!! Gospod Zanetti pa je vendar resnicoljuben mož, ko trdi v državnem zboru, da italijanski duhovniki se ne pečajo s politiko.

Praznik sv. Cirila in Metoda. Zadski »Narodni list« je izvedel iz — kakor pravi — najzanesljivejšega vira, da se je novoizvoljeni redodržavnik očetov frančiškanov dalmatinsko-padovanskih konventualov, Serafin dr. Belamarič, obrnil do sv. stolice s prošnjo, da bi ista dovolila, da bi se praznik sv. Cirila in Metoda slavil zopet dne 5. julija in to po ritus duplex secundae classis in da bi se dan sv. Zaccarie praznoval drugi dan. Sveta stolica je uvažila neovržne dokaze o Belamariču in je dovolila kakor je prosil. Tako se bo odslej v vsej rečeni redodržavi praznik sv. Cirila in Metoda slavil dne 5. julija. Ali ne bi se tudi presvetli škofje mogli obrniti do sv. stolice, da bi se tudi po njih župnijah na isti način praznoval god. sv. Cirila in Metoda, dočim se sedaj ne praznuje ni o pravem času, ni na dostojen način, ker se praznuje z duplex minus, skoro po najnižem obredu cerkvenem.

Seja odbora pol. društva »Edinost« bo v soboto zvečer, in ne v jutri, kakor je bilo naznanjeno. Seja se je preložila, ker bo jutri, v petek, praznik.

Jutršnjemu velikemu koncertu »Slovenskega pevskega društva« v redutni dvorani gledališča »Politeama Rossetti« bo nastopni vspev: 1. Tittl. »Overtura slavjanskih napevov«, godba. 2. Ant. Nedved: »Popotnik«, zbor s tenor-solo in četverosplovom. 3. Smetana: »Sekstet iz opere »Prodana nevesta«. 4. Iv. Zajc: »Večer na savi«, zbor z osmosplovom in spremljevanjem orkestra. 5. Millöcker: »Der Feldprediger«, potpourri. 6. »Čevljar baron«. Opereta v 3 dejanjih. (Poslovenil in primerno pre naredil Jakob Alešovec).

Vstopnina za osebo 1 K. — Sedeži v prvih dveh vrstah po 1 gl., v drugih 3 vrstah 80 nč., ostale vrste po 1 krono. — Sedeži so na prodaj v kavarni »Commercio«, a na večer pri blagajni Opozarjamo, da bo začetek ob 7 uri.

Za zastavo pevskega društva »Kolo« je nabral g. Samec v krčmi konsumnega društva 4 K. 10 st.; nadalje sta darovala gg. Anton Čevna in Ernest Volarič vsaki po 1 K. Srčna hvala vsem darovalcem kakor tudi g. nabiralcu.

Novo gimnazijsko poslopje v Ljubljani blagoslovijo dne 9. t. m. ob 9. uri jutraj.

Kdo sme zidati? Tržaški magistrat opozarja, da ni dovoljeno pričeti nobenega stavbinskega dela, dokler ni izposlovano dotično (Dalje na četrti strani.)

Velika zaloga
solidnega pohištva in tapecarij
od
Viljelma Dalla Torre v Trstu
Trg S. Giovanni hiš. št. 5 (hiša Diana).
Absolutno konkurenčne cene.
Moje pohištvo donese srečo!

Zaloga in tovarna
pohištva vsake vrste
od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.
Piazza Rosario žtev. 2.
(šolsko poslopje).
Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.
Cene brez konkurence.
Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

dovoljenje. Kdor bi postopal drugače, imel bo obštetiti stroge kazni.

Lloydov parnik »Cleopatra« je prispel večeraj predpoludne s 13 potniki na krovu iz Aleksandrije v našo luko. Zdravstvena komisija je našla na parniku vse v redu ter je istemu dovolila pristop v novo luko. Kapitan tega parnika je gosp. Brelich.

Iz-pred porotnega sodišča. Na zatožni klopi je sedel zopet znani žurnalista in »socijalista«, branitelj v kazenskih stvareh, gospod Ribard Camber. To pot ga je tožil inženjer dr. Gambini iz Kopra radi razžaljenja časti potom tiska po § 487 in 493 kaz. zak. Tožitelj je predsednik koprske krajne parobrodne družbe.

Camber ga je v nekem članku svojega lista »Lavoro« obdolžil poneverjenja, češ, da je dr. Gambini obdržal za-se znesek 5 gold. — izročeni mu v obdarjenje osebja parobrodne družbe. Camber je ponudil dokaz resnice, ki se mu pa ni posrežilo. Porotnikom so stavili dve vprašanji: prvič, je-li Camber v vprašavnem članku žalil čast dra. Gambinija? Drugič: je-li doprinesel dokaz resnice? Prvo vprašanje so porotniki potrdili z 11 glasovi, dočim so drugo zanikali z istotoliko glasov. Na podlagi tega verdikta je bil Camber obsojen v globo 150 gld. oziroma 1 mesec zapora, in v plačilo 90 gld. sodnih stroškov. Nadaljno vprašanje o krivdi glede drugega razžaljivega članka so porotniki zanikali z 6 glasovi.

Samomor. 29-letni odvetniški uradnik Karol Lucovich se je sinoči ustrelil iz revolverja v prsi ter potem skočil skozi okno svojega stanovanja, v tretjem nadstropju hiše št. 3. v ulici Fonderia. Obležal je mrtev z razbito glavo. Truplo nesrečnega so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu. — Slika bede tukajšnjih italijanskih zasebnih uradnikov!

Loterijske številke izžrebane dne 6. t. m.:

Praga	31	17	77	29	26
Levov	39	80	77	51	42
Inomost	83	82	49	44	76

Brzojavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 7. (Zbornica poslancev.) Zbornica je nadaljevala razpravo o zakonu, tičočem se razdeljenju konsumnih davkov. Posl. Maštalka je začel govoriti češki. Mej ulogami je nujni predlog posl. Dvořaka za odpravo cesarske naredbe od 20. aprila 1854. o uravnanju prava za policijsko kaznovanje. Ta predlog pride konec seje v razpravo, kakor tudi nujni predlog posl. Wolfa za razsodišče v štrajku v Zwickau-u.

Lvov 7. Pogreb Smolke se je razvil v impozantno žalno manifestacijo. Pogreb je bil na deželne stroške. Zbornico poslancev so zastopali predsednik Fuchs, posl. Povše in Nitsche. Potem so bile zastopane vse slovanske skupine zbornice in katoliška ljudska stranka; na pogrebu je bilo mnogo členov gosposke zbornice, deželnega zbora, zastopnikov mest, deželnih in drž. oblast. Po blagoslovljenju krste v hiši žalosti je deželni maršal, grof Stanislav Badeni, v ganljivem govoru proslavil pokojnika. Kondukt so vodili nadškofje treh obredov.

Petrograd 7. »Novosti« govore pohvalno o ekspoziciji grofa Goluchovskega. Ta list priznava, da je politika Avstro-Ogerske politika miru in hvale se posebno, da je ta država ob Donavi kazala največje simpatije za konferenco v Haagu. Zlasti pa se toplo izraža o sporazumljenju med Avstrijo in Rusijo glede Balkana. Tudi drugi listi povdarjajo pohvalno toliko omenjeno sporazumljenje, kolikor simpatije Avstro-Ogerske za mirovno konferenco v Haagu.

PRŠNI PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašljaj).
najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataricnim afekcijam.
Škatljica z navodilom po 30 nvd. Dvbiiva se jedino v lekarni PRAXMARER, „Pri dveh zamorcih“ občinska palača, Trst.
Zunanje naročbe izvršujejo se obratno pošto.

„EDINOST“

večerno in zjutranje izdanje
se prodaja, r. zun v drugih navedenih tobakarnah, tudi na južnem kolodvoru.

Popolno novi, v prvič razstavljeni
MEJNARODNI PANORAMA
TRST - Borzni trg 14 - TRST
Jako zanimivo popotovanje iz
Napulja na balnearske otoke.
Vstopnina 20, otroci 10 kr.

M. U. Dr. Ant. Záhorský
priporoča svojo pomoč na porodih, abortih in vseh ženskih boleznih, kakor: nerednosti v perijodi, krvavenje, beli tok, neredna lega maternice itd., kakor sploh v vseh slučajih boleznih.
Ordinuje ulica Carintia št. 8, od 9. - 11. in od 2. - 4.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni
glasovirji
dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju
Henrihu Bremitz
c. kr. dvornemu zalagatelju.
Trst - Borzni trg številka 9 - Trst
Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

Najboljše berilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena „Vzgoja in omika ali izvir sreče“
(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more sebe in druge blažiti in prav olikat) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 80 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti poštnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju, III. Hauptstrasse N. 84, II. St., Th. 38. 3. Stiege.**
Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj.

Naznanilo.
Dovoljujem si uljudno naznanjati veličastiti duhovščini, cerkvenim oskrbništvom, ter slavnemu občinstvu, da sem prenesel zalogo voščenihi sveč, voska, meda itd. z Solkanske ceste v lastno hišo ulica sv. Antona št. 7. v Gorici. (Nasproti ces. kr. okrajni sodniji.)
Za mnogobrojna naročila se prav toplo priporočam.
Z veleštovanjem
J. Kopač.

Varstvena znamka: SIDRO.
LINEMENT. CAPSICI COMP.
iz Richterjeve lekarne v Pragi
priznana izvrstno, bolečine blažeče mazilo
dobiva se po 40 nvd., 70 nvd. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to
splošno priljubljeno domače sredstvo
vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samo steklenice s to varstveno znamko kakor originalni izdelki.
Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.
Elizabetne ulice 5.

Zaloga vina F. PETEČH

TRST. - Via delle Pošte št. 10.
Istrska in dalmatinska vina iz najslovečih kleti. Cene brez konkurence, blago pristno in najboljše kakovosti. Istrsko novo fino 30, boljše 32. Dalmatinsko fino 30, Opollo novo fino 32 v vsakej množini v sodčkah in buteljkah od litra naprej franco na dom na katerikoli kraj mesta. Izven mesta franco užitninskega davka. Naročbe v zalogi ali s poštno dopisnico.

GLEDALIŠČE OPIC
Fondo Banelli
mej Via Istituto in Via Foscolo
Vsaki dan 2 predstavi in sicer ob 4 1/2 in 7 1/2 uri zvečer.
Ob nedeljah 4 predstave ob 1 1/2, 3., 5. in 7. uri popoldne.
80 štirinogatih umetnikov 80

Izučene opice, psi, koze, prešiči in tudi petelin.
Vspored:
Koza in opica kakor plesalki na vrvi. Afrikanska večerja, katero predstavlja nad 20 opic. Ples. Sprehod mad. Lenč. Podpouri vaj s 5 psi. Arabska dirka s psi, katere jahajo opice. Sultan, izučen prešič. Telovadba opic na vrvi. Velika pantomina »Sodišče opic, streljanje psa Misdea ter njegov pogrebni sprevod«.

Dr. JOSIP MARTINIS
doktor vsega zdravilstva in specialist za očesne bolezni se je preselil
v ulico Valdirivo št. 3, I. nad.
Ordinira na domu vsaki dan od 8 do 8 3/4 zjutraj in od 1 do 2 popoldne. — Za uboge od 2 do 3 v ulici Molin piccolo št. 1, I. nadstr.

Gostilna
Andemo de Franz
Via della Geppa št. 14.
toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popoldne. Za obilen obisk se priporoča
Jožef Furlan.

ZALOGA POHIŠTV IN OGLEDAL
Rafaela Italia
TRST - Via Malcantón št. 1 - TRST
Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimne in peresnice, ogledal in železnih blagajni, po cenah, da se ni bati konkurence.

Važno za vsakega!
Razprodaja
po čudni nizki ceni!
12 vrednih predmetov
za samo
2 gl. 85 nč.
1 krasna žepna ura Anker Remontoir, nikeljgrav. pokrovi, z letnim jamstvom;
1 elegantna verižica za ure, na zahtevo nikljasta ali pozlačena z lepimi priveščeki, pariški sistem;
1 kravatna igla iz amerikankega double-zlata zimit, briljanti;
1 par gumbov za manšete iz amerikankega double-zlata z marko;
1 garnitura gumb za srajce iz amer. double-zlata, sestojeca iz 5 kosov;
Vseh 12 krasnih predmetov pošiljam, dokler zaloga traja, po povzetju ali za naprej poslano svoto za samo gl. 285, (samo ura stala je prej 5 gld.) Kar se ne dopade, jemljem v času od 8 dni nazaj.
E. HOLZER,
skladišče ur in dragotin
Krakovo, Stradom št. 18.
Ilustrovani ceniki franco in gratis.
Dobvatelj avstrijskega c. kr. društva državnih uradnikov.